

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN**
Föredraganden
Johanna Maukku

DOM
2016-01-22
Meddelad i
Falun

Mål nr
5095-15

Sida 1 (4)

SÖKANDE

Hissbyggarna TGS AB, 556902-0786
Strömsbrovägen 33
803 09 Gävle

MOTPART

Region Gävleborg, 222000-1263
801 88 Gävle

SAKEN

Offentlig upphandling

KONKURRENSVERKET	
2016-01-25	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Hissbyggarna TGS AB:s ansökan om överprövning.

Dok.Id 156562

Postadress
Box 45
S-791 21 Falun

Besöksadress
Kullen 4

Telefon
023-383 00 00
E-post: forvaltningsrattenifalun@dom.se
www.forvaltningsrattenifalun.domstol.se

Telefax
023-383 00 80

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:00

BAKGRUND

Region Gävleborg genomför upphandling avseende renovering av hissar vid Gävle sjukhus (dnr RS 2015/798). Upphandlingen sker genom förenklat förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU). Tilldelningsbeslut fattades den 4 december 2015. Hissbyggarna TGS AB anbud förkastades med motiveringen att kravet på minst 20 miljoner kr i omsättning inte var uppfyllt.

YRKANDE M.M.

Hissbyggarna yrkar att upphandlingen ska göras om och anför bl.a. följande. Upphandlingen avser ombyggnation av sex stycken hissar vid Gävle sjukhus med option om ytterligare fyra hissar. Tilldelningskriteriet är lägsta anbudspris. Krav har ställts om att anbudsgivare ska ha en omsättning om minst 20 miljoner kr. Kravet är inte proportionellt i förhållande till att det lägsta anbudet för ombyggnationen av de sex hissarna är 4 920 000 kr. Lägsta anbudet för optionen är 3 300 000 kr. Det totala lägsta anbudet i upphandlingen är således 8 220 000 kr. Ombyggnationen av de sex första hissarna ska vara färdigställd den 3 februari 2017. För optionen ska ombyggnationen vara färdigställd nio månader efter avrop, varför dessa inte har start eller slutdatum. Eftersom optionen inte kan garanteras är den faktiska lägsta anbudssumma som upphandlingen avser 4 920 000 kr och omsättningskravet står inte i proportion till detta. Omsättningskrav i upphandling ska stå i proportion till syftet. Vad syftet är med det angivna omsättningskravet framgår inte. En högre omsättning är inte en garanti på att ett företag har god likviditet för att klara en entreprenad av detta slag. Omsättningsbeloppet är därför inte relevant eller objektivt. Kravet försämrar möjligheterna till att konkurrensutsätta upphandlingen och anbudet med lägst anbudssumma kunde inte antas.

Region Gävleborg motsätter sig bifall till ansökan och anför bl.a. följande. Det är felaktigt att optionen inte har start eller slutdatum. Av förfrågningsunderlaget, AFD.42, framgår att planerad byggstart är den 7 januari 2016 om förutsättningarna i AFB.15 uppfylls. Optionen avropas skriftligen senast den 31 mars 2016 och beställaren har ensidig rätt att avropa optionen. Av AFD.45 framgår att kontraktsarbetena ska vara färdigbeställda i sin helhet senast den 3 februari 2017. Optionsarbeten ska vara färdigställda i sin helhet senast nio månader efter avrop. Att kontraktsarbetena ska vara färdigställda innebär att alla arbete, inklusive option om den avropats, ska vara färdigställda. Det är viktigt att de entreprenörer som avtal tecknas med har tillräcklig ekonomisk stabilitet för att kunna genomföra hela uppdraget och bära tunga kostnader för varor och material innan fakturering. Företag ska också vara starka nog att leva kvar under garantitiden. Ett omsättningskrav på två till tre gånger anbudssumman brukar vara praxis vid entreprenader som utförs under perioden av ett år. I förevarande fall har omsättningskravet sänkts från initialt 30 miljoner kr till 20 miljoner kr. Hissbyggarna har ökat sin omsättning men når inte upp till det omsättningskrav som anses proportionerligt för denna entreprenad.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

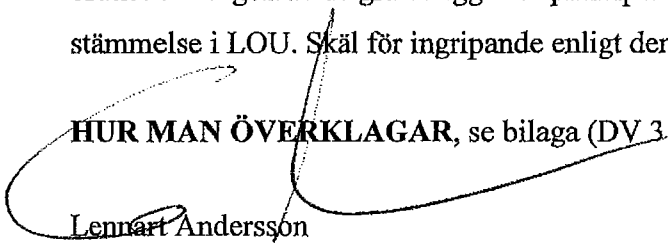
Förvaltningsrätten har att pröva om det på grundval av vad Hissbyggarna anfört är visat att Region Gävleborg har brutit mot någon av de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU och att detta medfört att Hissbyggarna lidit eller kan komma att lida skada (16 kap. 6 § LOU). De grundläggande principerna innebär att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt, genomföra upphandlingar på ett öppet sätt samt iaktta principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (1 kap. 9 § LOU).

I upphandlingen finns ett omsättningskrav som innebär att anbudsgivarna ska ha omsatt minst 20 miljoner kr enligt senaste årsredovisningen. Av kravet i AFB.52 framgår att det vid prövningen av anbudsgivares lämplighet krävs att totalentreprenören samt tilltänkt underentreprenör äger tillräcklig finansiell styrka. Hissbyggarna gör gällande att omsättningskravet inte är proportionellt med hänsyn till dess syfte och bolagets offererade anbudssumma.

För att ett krav i en upphandling ska vara proportionellt måste kravet vara nödvändigt för att uppnå de eftersträvade syftena, såtillvida att det inte finns något mindre ingripande alternativ. Vidare är det den upphandlande myndigheten som har bevisbördan för att visa att något mindre ingripande alternativ inte finns. Omsättningskrav får ställas om kravet är relevant och grundat på objektiva skäl samt står i beloppsmässig proportion till det syfte som kravet avser säkerställa och då myndigheten måste få leverantörer med sådan stabilitet och kapacitet att avtalade tjänster kan levereras.

När det gäller frågan om det finns mindre ingripande alternativ har Region Gävleborg inte uttalat sig. Hissbyggarna har dock för sin del inte heller påstått att sådana existerar. Däremot har bolaget invänt att omsättningskravets belopp har satts oproportionerligt högt. Förvaltningsrätten konstaterar att upphandlingen, som avser ombyggnation av hissar, kan innebära stora materialkostnader för en leverantör och att syftet med omsättningskravet är att upphandlingsobjektet kan utföras av tilldelad leverantör samt att företaget ska leva kvar under garantitiden. Mot den bakgrunden kan det inte anses strida mot proportionalitetsprincipen att uppställa ett omsättningskrav på 20 miljoner kr. Hissbyggarna har därmed inte visat att Region Gävleborg har brutit mot någon av de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU. Skäl för ingripande enligt den lagen saknas därför.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C LOU).

Lennart Andersson
rådman

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Om Ni vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska Ni skriva till Kammarrätten i Sundsvall. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsonnmarafteon, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domstolens beslut.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

